

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 14 d.
(OR. en)

10229/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0191 (NLE)

ENER 304

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. birželio 13 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretariatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 293 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2022 m. birželio 24 d. neeilinėje Energetikos chartijos sutarties konferencijoje

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 293 final.

Pridedama: COM(2022) 293 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 06 13
COM(2022) 293 final

2022/0191 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2022 m. birželio 24 d.
neeilinėje Energetikos chartijos sutarties konferencijoje**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas susijęs su sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2022 m. birželio 24 d. Briuselyje vykšančioje neeilinėje Energetikos chartijos sutarties konferencijoje, dėl kelių numatomų priimti aktų, susijusių su: i) daliniu Energetikos chartijos konferencijos darbo tvarkos taisyklių pakeitimu, ii) Rusijos Federacijos kaip stebėtojos konferencijoje statuso panaikinimu ir iii) laikino Energetikos chartijos sutarties taikymo Baltarusijos atžvilgiu ir jos kaip stebėtojos Energetikos chartijos sutarties konferencijoje statuso sustabdymu.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Energetikos chartijos sutartis

Energetikos chartijos sutartis yra daugiašalis energetikos sektoriui taikomas prekybos ir investicijų susitarimas, kurį ES pasirašė 1994 m. gruodžio mėn. ir kuris įsigaliojo 1998 m. balandžio mėn. Sutartį sudaro nuostatos dėl investicijų apsaugos, prekybos energetinėmis medžiagomis ir produktais, tranzito ir ginčų sprendimo. Energetikos chartijos sutartimi taip pat sukurta 55 jos susitariančiųjų šalių (įskaitant ES ir EURATOMĄ, 27 ES valstybes nares¹, Japoniją, Šveicariją, Turkiją, daugumą buvusios SSRS šalių, išskyrus Rusijos Federaciją² ir kai kurias Vakarų Balkanų šalis) tarptautinio bendradarbiavimo sistema.

Iš pradžių Energetikos chartijos sutartis sudaryta kaip Europos ir kitų pramoninių šalių tarptautinio bendradarbiavimo sistema, kurios tikslas – vystyti Vidurio ir Rytų Europos šalių energetikos potencialą ir užtikrinti energijos tiekimo ES saugumą.

Pagrindinės Sutarties nuostatos susijusios su investicijų apsauga, prekyba energetinėmis medžiagomis ir produktais, tranzitu ir ginčų sprendimu.

Visos Sutartį pasirašiusios arba prie jos prisijungusios valstybės arba regioninės ekonominės integracijos organizacijos yra narės konferencijos, kuri reguliariai renkasi, kad aptartų klausimus, susijusius su Sutartį pasirašiusių šalių bendradarbiavimu energetikos srityje, peržiūrėtų, kaip įgyvendinama Energetikos chartijos sutartis ir Protokolas dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų, ir apsvarstytų galimas naujas priemones ir bendrą veiklą pagal Energetikos chartijos sutartimi sukurta sistemą.

Energetikos chartijos konferencija užtikrina, kad būtų pasiekti Energetikos chartijos sutartyje nustatyti tikslai. Ji, vadovaudamasi Sutartimi ir jos protokolais, palengvina tinkamų bendrųjų priemonių, kuriomis įgyvendinami Chartijos principai, koordinavimą.

¹ Italija buvo susitariančioji šalis, tačiau 2015 m. pasitraukė. Oficialiai Italijos vyriausybė savo sprendimą motyvavo tuo, kad dėl biudžeto apribojimų norima sumažinti narystės tarptautinėse organizacijose išlaidas.

² Rusijos Federacija Energetikos chartijos sutartį pasirašė, tačiau priėmė oficialų sprendimą jos neratifikuoti.

Kiekviena Sutarties šalis konferencijoje turi po vieną balsą, tačiau, priklausomai nuo svarstomo dalyko, Energetikos chartijos konferencijoje taikomos skirtingos balsavimo taisyklės.

Šis pasiūlymas dėl sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį yra susijęs su pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijoje, dėl numatomų aktų.

2.2. Pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu

2.2.1. Energetikos chartijos konferencijos darbo tvarkos taisyklių pakeitimas

2022 m. balandžio 7 d. posėdyje Energetikos chartijos sutarties valdymo komitetas rekomendavo konferencijai apsvarstyti galimybę patvirtinti darbo tvarkos taisyklių pakeitimą, kuriuo būtų sudarytos sąlygos tam tikromis aplinkybėmis panaikinti arba sustabdyti valstybės ar tarptautinės organizacijos turimą stebėtojo statusą. Energetikos chartijos sutarties 36 straipsnis („Balsavimas“) taikomas tik Sutartyje numatytiems sprendimams, o stebėtojo Energetikos chartijos konferencijoje statusas iš dalies reglamentuojamas Energetikos chartijos konferencijos darbo tvarkos taisyklėse. Todėl siūloma į pasiūlytą naują e punktą įtraukti tokią formulotę, kuri apimtų galimą stebėtojo statuso panaikinimą ar sustabdymą ir kuria būtų aiškiai nustatytos atitinkamos balsavimo taisyklės:

„III. STEBĖTOJAI

7 taisyklė

A. Bendrosios taisyklės

„[...] e) Konferencija bendru sutarimu gali sustabdyti arba panaikinti šalies arba tarptautinės organizacijos stebėtojo statusą, jei:

ji nuolat arba šiurkščiai pažeidžia Europos energetikos chartiją arba Tarptautinę energetikos chartiją, atsižvelgiant į tai, kurią iš jų ta šalis ar tarptautinė organizacija yra pasirašiusi, arba

ji nuolat nevykdo pagal Tarptautinę energetikos chartiją jai tenkančių finansinių įsipareigojimų.

Jei konsensuso pasiekti nepavyksta, Konferencija sprendimą pagal šį punktą priima trijų ketvirtadalių Susitariančiųjų Šalių, dalyvaujančių ir balsuojančių Konferencijos susirinkime, balsų dauguma, jei jos sudaro paprastą Susitariančiųjų Šalių daugumą.“

2002 m. gegužės 16 d. Valdymo klausimų darbo grupė, atsižvelgdama į Valdymo komiteto išvadas (Pranešimas Nr. 1952) rekomendavo iki birželio 5 d. pateikti pirmiau nurodytą siūlomą pakeitimą (CC 742) patvirtinti konferencijoje korespondencijos būdu.

Šiuo Energetikos chartijos konferencijos sprendimu patvirtinamos atitinkamai 2022 m. balandžio 7 d. ir 2022 m. gegužės 16 d. Valdymo komiteto ir Valdymo klausimų darbo grupės rekomendacijos dėl darbo tvarkos taisyklių 7 taisyklės pakeitimo.

Pagal Europos energetikos chartijos konferencijos baigiamojo akto VIII skirsnį Energetikos chartijos konferencija yra atsakinga už sprendimų dėl prašymų pasirašyti 1991 m. politinę deklaraciją priėmimą. Iki šiol sprendimai šiuo klausimu buvo priimami bendru sutarimu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijoje, turėtų būti pakeitimui pritarti.

2.2.2. Rusijos Federacijos kaip stebėtojos konferencijoje statuso panaikinimas

Remdamasi procedūrinės taisyklės Nr. 7 dalinio pakeitimo patvirtinimu, ES turėtų pritarti Rusijos Federacijos stebėtojos statuso panaikinimui, grindžiamam abiem pagrindais (principų pažeidimu ir finansinių įsipareigojimų nevykdymu).

2.2.3. Laikino Europos energetikos chartijos taikymo Baltarusijai sustabdymas

2022 m. balandžio 28 d. ir birželio 2 d. posėdžiuose Valdymo komitetas tęsė diskusijas dėl laikino Energetikos chartijos sutarties taikymo sustabdymo, kurio prašė Ukraina.

Baltarusijos veiksmai, kuriais ji Rusijai leido naudotis savo teritorija, kad palengvintų agresiją prieš Ukrainos branduolines elektrines ir jos radioaktyviųjų atliekų saugyklas, dujų transportavimo sistemą, anglių kasyklas, hidroelektrines ir naftos perdirbimo įmones bei telkinius, gali būti laikomi esminiu Energetikos chartijos sutarties 3, 7, 18 ir 19 straipsnių pažeidimu („sutarties normos, turinčios esminę reikšmę sutarties objekto įgyvendinimui ar tikslo pasiekimui, pažeidimas“ [Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 60 straipsnio 3 dalies b punktas]).

Energetikos chartijos konferencijoje atstovaujamų susitariančiųjų šalių bus paprašyta nuspręsti i) sustabdyti laikiną Energetikos chartijos sutarties taikymą Baltarusijos atžvilgiu, ii) prašyti Energetikos chartijos sekretoriato oficialiai informuoti depozitarą ir Baltarusiją ir iii) sustabdyti Baltarusijos kaip stebėtojos statusą.

ES turėtų pritarti tam, kad būtų sustabdytas laikinas Energetikos chartijos sutarties taikymas Baltarusijos atžvilgiu ir būtų paprašyta Energetikos chartijos sekretoriato oficialiai informuoti depozitarą ir Baltarusiją. ES taip pat turėtų pritarti Baltarusijos kaip stebėtojos statuso sustabdymui.

3. TEISINIS PAGRINDAS

3.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

3.1.1. Principai

SESV 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra

privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“³.

3.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Energetikos chartijos konferencija yra susitarimu, būtent Energetikos chartijos sutartimi, įsteigtas organas.

Numatomi aktai, kuriuos Energetikos chartijos sutarties Energetikos chartijos konferencija yra raginama priimti, yra teisinę galią turintys aktai. Energetikos chartijos konferencijos balsavimo klausimų pakeitimas bus privalomas bent Energetikos chartijos sutarties organams.

Rusijos Federacijos kaip stebėtojos statuso panaikinimas ir laikino Energetikos chartijos sutarties taikymo Baltarusijos atžvilgiu sustabdymas taip pat yra teisiškai privalomi ir todėl priskiriami SESV 218 straipsnio 9 daliai, nes jie daro įtaką konkrečiai Energetikos chartijos sutarties sudėčiai.

Numatomais aktais susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomų sprendimų procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

3.2. Materialinis teisinis pagrindas

3.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

3.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomų aktų tikslas ir turinys yra susiję su energetika.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 194 straipsnis.

3.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 194 straipsnis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

³ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2022 m. birželio 24 d. neeilinėje Energetikos chartijos sutarties konferencijoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Sąjunga Sprendimu 98/181/EB, EAPB, Euratomas sudarė Energetikos chartijos sutartį (toliau – Susitarimas) ir ji įsigaliojo 1998 m.;
- (2) pagal Susitarimo 34 straipsnį, Energetikos chartijos konferencija užtikrina, kad Energetikos chartijos sutartyje nustatyti tikslai būtų pasiekti. Ji, vadovaudamasi šia sutartimi ir protokolais, palengvina tinkamų bendrųjų priemonių, kuriomis įgyvendinami Chartijos principai, koordinavimą;
- (3) numatoma, kad 2022 m. birželio 24 d. neeiliniame susitikime Energetikos chartijos konferencija: i) iš dalies pakeis Energetikos chartijos konferencijos darbo tvarkos taisyklės, ii) panaikins Rusijos Federacijos kaip stebėtojos konferencijoje statusą ir iii) sustabdys laikiną Energetikos chartijos sutarties taikymą Baltarusijos atžvilgiu ir jos kaip stebėtojos Energetikos chartijos sutarties konferencijoje statusą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:*1 straipsnis*

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energetikos chartijos sutarties neeiliniame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, vyksiančiame Briuselyje 2022 m. birželio 24 d., yra tokia:

patvirtinti siūlomą taisyklės Nr. 7 dalinį pakeitimą;

remiantis procedūrinės taisyklės Nr. 7 dalinio pakeitimo patvirtinimu, pritarti Rusijos Federacijos stebėtojos statuso panaikinimui, grindžiamam abiem pagrindais (principų pažeidimu ir finansinių įsipareigojimų nevykdymu);

pritarti laikino Energetikos chartijos sutarties taikymo Baltarusijos atžvilgiu ir Baltarusijos stebėtojos statuso sustabdymui.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė